

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 40, GOD. III, BEOGRAD, UTORAK, 4. MART 2008.

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Ilić, Tomislav Marković, Saša Čirić; Font Mechanical: Marko Milanković; E-mail: beton@danas.co.yu, redakcija@elektrobeton.net; www.elektrobeton.net; Sledeći broj izlazi 18. marta

Piše: Saša Ilić

STRUKTURA NEMUŠTE LIRIKE. LIMITIRANJE POLITIKE

O premijerovoj besedi na mitingu
Kosovo je Srbija

Ništa nije tako slabo kao ideja čije vreme je
bespovratno prošlo.

Zoran Đinđić

Političko besedništvo u Jugoslaviji i svim njenim derivatima, preko SRJ i SCG, sve do današnje Srbije, nikada nije izgubilo svoju funkciju u mobilizaciji javnosti. Na mitingu *Kosovo je Srbija* održano je nekoliko govora ugrađenih u strukturu mitinga, koja je trebalo da kao umetnička scenografija podrži izgovorene reči. Uklopljen između himne „Bože pravde“, pesme Matije Bečkovića „Kosovo polje“ (iz krizne 1987. godine) u nadrealnoj interpretacije Nenada Jezdića, i pesme „Oj, Kosovo Kosovo“, koju je otpevala Ivana Žigon, premijer Koštunica je održao svoje slovo. Njegov govor ne samo da je stavljen u kontekst najviših insignija „moderne“ Srbije (himna, Bečkovićeve poezija i patriotizam Žigonove), nego je paroksizmalno patetizovan i nedavnim jednostranim proglašenjem Kosova. Valja imati na umu da se sve to događa i neposredno nakon predsedničkih izbora na kojima je (do nogu) poražen upravo premijerov kandidat.

GOVOR I STRUKTURA

Uslovno govoreći, čitav premijerov govor može se podeliti na nekoliko funkcionalnih (klasičnih) celina: 1) *Invokacija* ili zazivanje muze (Srbijo!); 2) *Produžena invokacija* ili odgovori na retorska pitanja (Kosovo! To je prvo ime Srbije, itd.); 3) *Kazna za neposluh* ili izdaju (Nema kazne dovoljno velike i strašne, itd.); 4) *Retardacija* ili pojačavanje patetike (Pečka patrijaršija, Visoki Dečani, Gračanica, itd.); 5) *Komplikacija* ili uvođenje remetilačkog faktora (Svetski silnici traže da potpišemo svoje poniženje, itd.); 6) *Ekskurs* o pravdi i nepravdi (Koji smo to Božji, ljudski ili evropski zakon prekršili? itd.); 7) *Deus ex machina* ili o saveznicima (principijelna podrška predsednika Putina), i na kraju 8) *Kosovski zavet* (Narod traži da danas damo reč! Dok živimo: *Kosovo je Srbija!*). Lako se može utvrditi da sedam od osam funkcionalnih celina ne pripadaju političkom diskursu, tj. bar ne onakvom kakav poznaje moderan svet. Jedino je sedma i najkraća celina prilično jasna, a to je činjenica da je premijer u Putinovoj spoljnoj politici prepoznao izvesno podudaranje interesa. Međutim, kada se i takva jedna fraza umetne u kontekst koji sam maločas predočio, onda se postiže figura koju klasična retorika zove hiperbolom. Dakle, u tom nepravničnom svetu postoji jedan čovek koji može da učini *da naša stvar bude bolja*. Taj čovek i njegove moći narastaju u svesti slušalaca do neslučenih dimenzija. Takvo postizanje patosa je po Kvintilijanu i jedno od važnih pravila besedništva. Dakle, posti-

Foto: Beta

→ Beograd (21. II 2008): Eskalacija Ministarstva za KIM ←

zanje takvog emotivnog efekta *da neko u duši zaželi da naša stvar bude bolja*. Samo što ovoga puta, beseda nije bila upućena Vladimiru Putinu, kao što ni besednik nije govorio u svoje ime („ja“), nego u ime građana Srbije („mi“) i to onih prisutnih ljudi koji su prema retorici takođe postali ništa drugo do trop, tj. metonimija po kojoj se jednim delom zamenjuje celina. Besednik se, dakle, povukavši se iz svog „ja“, zaklonio iza apstraktnog „mi“, posudio mu je svoj glas, artikulaciju i svoje misli, izgovarajući ono što je po njemu tog trenutka narod trebalo da kaže.

ČUŽOE SLOVO

Premijerov govor nije *tikva bez korena*. On je ispevan „na narodnu“, kako se to nekad govorilo, s tim da se pod *narodnim* ovde podrazumeva jedan specifičan idiom koji je proistekao iz tzv. pesničkog konstrukta, a sve pod maskom *pevanja za narod i sa narodom*. Pogledajmo, dakle, glavni izvor premijerove besede. Ključ za tumačenje ponuđen je već u samoj mitingaškoj priredbi. To je Bečkovićeve pesma „Kosovo polje“. Bila je ovo srećna prilika da se i bardova reč čuje neposredno uz premijersku. U Srbiji je danas izuzetno važno da nešto liči na Bečkovićeve tvorevine. Po uzoru na Mihajla Pantića koji je za Mira Vuksanovića rekao da je „Bečković u prozi“, za premijera bi se moglo reći da je „Bečković u politici“. Evo i nekih analogija, koje pokazuju kako Bečkovićeve tekst kao *čužoe slovo* konstituiše premijerov politički diskurs:

*Kud da čergam s
Visokim Dečanima?
Gde da predignem Pečaršiju?*
M. B.

*Niko nikada od nas neće čuti reč
da Pečka patrijaršija nije naša,
da Visoki Dečani i Gračanica
nisu naši!*
V. K.

ili

*Kradu mi pamćenje,
Skraćuju mi prošlost,
Otimaju vekove,
Džamijaju crkve,
Araju azbuku...*
M. B.

*Ko smo mi Srbi?
Kako nam je zapravo ime?
Ima li naroda u svetu od koga
silnici kao danas od Srba traže
i obećavaju da će nam
bez pamćenja i porekla
tobož biti bolje!*
V. K.

Svako ko je dovoljno dugo bio uronjen u diskurs srpske političke retorike ili patriotskog pesništva, lako je mogao da *shvati* da je vrag odneo šalu i da se što pre treba mobilisati (što se zapravo i činilo po obodima mitinga). Neko drugi, međutim, ko dolazi izvan granica ovog diskursa, naišao bi na zid nerazumevanja. Zapitao bi se sigurno, zbog čega ovaj čovek postavlja tako očigledna retorska pitanja, koja u jednom trenutku prerastaju u nonsens: *Ko smo mi? Kakvo nam je ime?* itd. Premijerova emfatična beseda uglavnom se razvija na osnovu dva besednička principa: s jedne strane postavlja nesuvisla pitanja na koja je odgovor više nego očigledan, dok s druge strane iznosi niz netačnih iskaza, odnosno redukovanih informacija, koje u sledu već izrečenih neupitnih činjenica, treba da funkcionišu kao nesporne istine. Radi se o ekskursu o pravdi i nepravdi (*Koji smo to Božji, ljudski ili evropski zakon prekršili? Koji to dogovor nismo poštovali? Kome to nismo pružili ruku prijateljstva i saradnje, nudeći ono što nikome nikad nije ponuđeno.*) Više je nego očigledno da bi se svaka stavka ovog emfatičnog nabiranja mogla opovrgnuti konkretnim argumentima i to samo u vezi sa premijerovim političkim delovanjem, da ne govorimo o srpskoj politici u periodu pre 2000. godine. Pa kako se to premijer onda pita, kada i sam zna da te stvari nisu naprosto istinite. S jedne strane, retorika nas uči da emfaza kao figura rečima daje pregnantnije značenje koje se može razumeti pre svega iz konteksta. Da li su to pitanja upućena svetu? Nisu jer je premijer taj isti svet mnogo puta uverio da ne mogu računati na dogovor s njim. Da li su ta pitanja upućena publici? Nisu jer publika nema pojma o političkim dogovorima, niti se razume u božje, još manje evropske zakone. Pa kome bi te reči mogle biti upućene? Niko drugi ne preostaje do koalicioni partner koji je te večeri bio odsutan.

REFREN, TRANSFER

Postoji, međutim, u premijerovom govoru i jedno mesto koje nije obuhvaćeno strukturalnom analizom teksta, mesto koje se opire tipologiji. Lotman bi ga nazvao *neintencionalnim mestom*, sivom zonom čitljivosti. Reč je o refrenu *Kosovo je Srbija!* koji je ritmički i smisaono ugrađen u sve delove besede na način *punktuma* jedne reklame ili predizbornog slogana, koji se po svaku cenu mora „vrteti“ tokom pet minuta okupirane pažnje publike. Taj slogan se već mesecima pojavljivao na bilbordima (u total-

nom dizajnu Arts&Crafts Dragoslava Bokana) koje je potpisivalo Ministarstvo za KiM (trenutno najvažnije u Vladi), otkrivajući parcijalno, kao u jesen 2000. na predizbornim plakatima kandidata DOS-a, ko danas jedino „sme da nam pogleda u oči“. Odgovor je i danas, kao i tada, isti: Koštunica. Ali ovoga puta, slogan je izrečen kao uzvik a ne kao pitanje, što je bio slučaj 2000. Dakle *Kosovo je Srbija!* a ne *Kosovo je Srbija?* Na kraju ovog iska za je uskličnik. Premijer je taj slogan tako i izgovarao tokom svoje besede. Obično bi napravio malu stanku, jer se ne može to izreći kako treba ako ponestaje daha. Premijer ga je izgovarao upravo onako kako je marketinški tim Arts&Crafts i predvideo na početku kampanje. Ne kao pitanje, ne kao konstataciju, već kao usklik, kao imperativ. Međutim, takav registar može da sugerise i nesigurnost, jer nešto nije tako a trebalo bi da bude. (Inače, svi citati na pomenutim bilbordima prebačeni su u taj povišeni registar. Očigledno je da se radi o intervenciji marketinškog tima, kao što je to bio slučaj pri posrbljanju iskaza Džordža Vašingtona.) Ova kampanja je išla mimo predsedničkih izbora kao neki meta informacioni kanal, sam za sebe, tobože pravdan brigom države za svoj integritet. Nakon pobeđe predsedničkog kandidata DS, učinilo se da je prisustvo te *bilbordske dreke* postalo izlišno, ali je ubrzo kampanja ušla u novu fazu. Sa meta-nivoa spustila se u bazični nivo komunikacije. Centralni događaj, međutim, koji je preusmerio bitove ove kampanje nije bilo samoproglašenje nezavisnosti, već upravo veliki miting pod istovetnim nazivom *Kosovo je Srbija!* To znači da je premijer u saradnji sa Ministarstvom za KiM, tj. osamostaljenim delom Vla-

de, priredio centralnu predizbornu manifestaciju svoje stranke, za koju se verovalo nakon predsedničkih izbora da je pala na osam procenata podrške. A onda je premijer u prvom licu množine izgovorio *kosovski zavet*. Ispostavlja se, dakle, da se nije zakleo on, nego „mi“. U šta smo se to zakleli? Pa da *Kosovo je Srbija!* Data je reč. A svi znamo da *reč je reč*. Itd. Ovaj kraj besede je u stvari kompilacija nekoliko slogana DSS-a, nespretna ali prepoznatljiva. S tim da ovog puta iza tog večnog zaklinjanja DSS-a treba da stoji narod. Ovde se zapravo radi o simboličkom transferu sa prvog lica jednine na prvo lice množine, sa ličnog interesa pojedinca i njegove stranke na opšti *svenarodni* interes itd. Tokom tog transfera, na bini je došlo do stapanja SRS-a, SPS-a i DSS-a. *Svim srcem* se stalo pod slogan *Kosovo je Srbija!* Tako je proglašeno nezvanično vanredno stanje u Srbiji.

KOVAČI SVOJE NESREĆE

Epilog svega ovoga postao je vidljiv već iste noći. Nakon divljanja bandi u Beogradu, krenula je serija opravdavanja haosa. Legitimetet za ta opravdanja crpio se upravo iz glavnog slogana vanrednog stanja: *Kosovo je Srbija!* Pod tim sloganom su se razbijale i palile ambasade, krale patike. Imajući u vidu taj slogan, koji je postao jedini važeći zakon u Srbiji, danas ministar Ilić preti svakom ko odstupa od njega. I nikome se više ne garantuje bezbednost. Čitava kampanja imala je za cilj i konačnu reviziju reformske politike premijera Đinđića. Odmah nakon mitinga oglasio se *Bog iz (ruske) mašine* i to na usta Konstantina Sjomina, novinara ruske državne televizije, koji je tom prilikom rekao da je

Đinđić bio *marioneta Zapada i da je stoga zaslužio metak*, kao i da je *isporučio Miloševića Hagu*. *Politika* je objavila intervju sa jednim od „najjačih srpskih igrača na ruskom tržištu“ – Branislavom Grujićem, koji je posvedočio da se premijer Đinđić poslednjih dana života opredelio za blisku saradnju s Putinom (u prevodu na *DSS Sprache*, opredelio se za političku šifru *Kosovo je Srbija!*). Ubrzo je stigla i najava o pokretanju lista *Pečat* (Vučelić/Vulin) gde će udarni tekst biti Vučelićev feljton o Đinđićevom odnosu sa Miloševićem. Naposljetku je portparol DSS-a, Andreja Mladenović, najavio novu akciju. Naime, radi se o performansu „Milion poruka – Kosovo je Srbija!“, tj. o podeli bedževa s tim sloganom. To znači da su analitičari procenili da je rangiranje premijerove stranke nakon mitinga vrtoglavo poraslo, pa je samim tim i marketinški tim Arts&Crafts dobio još jednu sjajnu poslovnu ponudu. Ovakvo osvajanje glasača još nijedna stranka do sada nije zabeležila, mada se izvesna analogija može videti u SPS *targetiranju* repera građana tokom bombardovanja 1999. Pod paskom vanrednog stanja i *nervoznih kapuljača koje samo brane međunarodno pravo*, premijerov „kosovski zavet“ postao je još jedno *paradoksalno, nečitljivo mesto* srpske politike. Radi se o jednoj poraženoj političkoj ideji koja je to bila još u vreme Miloševićevog mitinga na Ušću novembra 1988. Razrešenje ovog *političkog paradoksa* moguće je samo otklanjanjem *nesklada* koji se, kako to podučava stara retorika, krije u jezgru ove figure, za ovu priliku iskovane najpre između srpa i čekića, potom krsta i nakovnja srpskih nacionalističkih pesnika. Kosovo, zapravo nije Srbija. Kosovo može da bude samo Kosovo ■

Piše: Saša Ćirić

POSLEDNJI DANI, kad prođe odbrana

I BI TAMA

...Minulih sedmodnevja u dva navrata Srbija prestade da postoji. Prvi put u nedelju, 17. februara, kada Albanci na svoju ruku proglasise državu na Kosovu; drugi put u četvrtak, 21. februara, duž trajanja golemog narodnog zborra kada Beograd u predvečerje pade u ruke gnevne i žalostive rulje. Prvim činom okonča se dezintegracija SFRJ, pogazi međunarodno pravo, formalno sruši pravna fikcija iz ustavne preambule o nedeljivosti državne tapije i ubačen bi virus ludila u politički život Srbije. Drugi čin osta u tmuni tajne koju ne osvetliše ni buktinje veleposlanstava i kontejnera, niti je ozleđi srča razvaljenih i pustih okana prestoničkih izloga. Ali, iste te večeri, dok se duša ražalošćene množine kroz moleban uzdizaše put onoga koji krep i ublažava svaku patnju, država se povuče u sebe, ostavivši da pustoš ulica, osama ambasada i zastavama zalud okičenih radnji svedoči o teškom jadu koji je ćutala u sebi. Ona ista država koja je svoje međe tražila u jamama i crtala uniformama a slobodu darovala kordonima, vodenim topovima i niskogledim oklopnim hamerima. Ona kojoj zamerahu da je negde i nekad ima previše (kad uzima i kad nameće), a negde da je nimalo nema (kad stara se o potrebitima i podstiče napredak). Ta ista država bi na mah neprotivrečna, spokojna u svom skrovitom odsustvu, počuta neko vreme a onda se pojavi praćena suzonošnim dimom, hukom sredobežne gomile i dalekim glasom nekog mnogobrižnog i glagoljivog starca koji prozivaše silnike svetske, plašeći ih ognjem dostižne pravde... (Anonim, fragment iz *Letopisa Tihe kristalne noći*, MMVIII)

KO JE SRBIN I SRPSKOGA RODA ILI ZAKON SRCA (šta se zaista zbililo)

Prve reakcije na proglašenje nezavisnosti Kosova u Srbiji otkrile su lice puzajućeg fašizma sa kojim smo živeli od dana navodnih promena. Pod krinkom zaštite ustavnog poretka i državnog suvereniteta, sa izgovorom narodnog nezadovoljstva, javili su se zahtevi za uvođenjem vanrednog stanja, kao i za čitavom paletom zabrana. Naizgled paradoksalno, so colled socijalisti prvi su od parlamentarnih grupa zatražili zabranu svih političkih stranaka, nevladinih organizacija i medija koji priznaju nezavisnost Kosova. Identičan zahtev pod rednim brojem dva (na listi od deset tačaka), uputio je Srpski sabor Dveri. U prvoj tački, opet sasvim isto kao i Ivica Dačić, Dveri zahtevaju od države Srbije da „zatraži da parlament Republike Srpske proglasi nezavisnost“ ovog entiteta. U istom paketu vanrednih aktivnosti insistira se na donošenju „niza poreskih mera prema vlasnicima stranih firmi u Srbiji čiji profit odlazi u države koje su priznale tzv. nezavisnost Kosova i Metohije“, na prekidu svih diplomatskih odnosa sa zemljama čije firme treba dodatno oporezovati, na potpunom okretanju Rusiji i odbacivanju Evropske unije koja je poslala svoju upravljačku misiju na Kosovo. U isto vreme Programski savet RTS-a preporučuje izveštavanje u skladu sa nacionalnim interesima, Tijanić na kratko skida sve filmove i serije sem ruskih i

Obraz čisti, lice puno veselosti

čeških, žuta štampa podgreva sumnju da je mladić u spaljenom delu američke ambasade zapravo ubijen, dok neki članovi RRA intuiraju „nemirnu savest“ Verana Matića i B92, sasvim nevesti da primete, recimo, dugogodišnju prostačku kampanju Dragana Markovića Palme na vlastitoj televiziji koja ima kablovsku nacionalnu frekvenciju... Sa druge strane, cigle sa kapitalnih infrastrukturnih projekata završavaju u stranačkim prostorijama LDP-a i albanskim pekarama (pravo kroz zatvoren prozor), *atletski* ministar, nasilni prostak, preti kolegincima na kolegijumu Vlade a vrhuška MUP-a sama sebi čestita na profesionalnoj zaštiti Beograda od paljevina, uništavanja imovine i pljačke, jer se izbeglo izazivanje opšte nesigurnosti i ružiranja investicionog imidža zemlje...

Za svega nedelju dana kao društvo katapultirani smo na početak 90-ih. Izbrisane memorije, uniformisani smo i postrojani iza dobrovoljačkih gardi koje su krenule u čišćenje terena. Bržina i laškoća sa kojom je srpsko društvo pristalo na novu nacionalnu mobilizaciju, žrtvujući bezbednost neistomišljenika i nacionalnih manjina, ukidajući politički zdrav razum i elementarnu solidarnost, dokaz su da većina građana i političke elite živi kao talac ratne traume i nacionalističkih fantazama. Spremnost desničarske oligarhije da Beograd pretvori u Bejrut ne bi li pokazala razmere i vitalnost svoje mitomanije, zajedno sa oportunistom nominalnih reformatora, čine da de ja vu tragične prošlosti ostane trajna kob Srbije.

Ako Kosova nema, sve je dozvoljeno, mrlja sebi u bradu nacionalni fanatik u koži premijera Srbije, ne sećajući se tačno iz koje bi Matijine knjige mogao da bude ovaj citat. *Ako Kosova nemam, onda sam metal koji zvuči i činele koje odjekuju*, nastavlja gledajući u osveštanu ikonicu svetog pilota Putina, plavetnilo čijih očiju i nežne zlatne vlasi bude nadu i greju ozeblu dušu.

SUSPENDOVANJE NORMALNOG ŽIVOTA (šta nas čeka)

I pored brojnih pukotina, cement vlasti preživeo je i predsedničke izbore, i proglašenje nezavisnosti Kosova, i „veliki narodni miting“ i ulično vanredno stanje nakon njega. Narodnjačka koalicija nije skliznula u asimilacioni zagrljaj radikalskog velikog brata, ideološke potpore i rezervnog

BETONJERKA POLUMESECA

Spalili smo granične prelaze, jer ljubav ne zna za granice.

Tomislav Marković

Piše: Jovan Nikolaidis

ALBANCI, CRNOGORCI I SRBI

Pismo iz Ulcinja

Ne postoje na Balkanu narodi koji više sličje jedni drugima, nego ovi koje pominje naslov. I nema naroda od južne Evrope do Bliskog Istoka koji bi se više jedili zbog date komparacije. Nijedan od njih neće da sličje, gajeći animozitet jedno prema drugome i drugo prema trećemu i treće prema prvome. Srbocrnogorski ideolozi ne vole Crnogorce ni Albance, kao što srpski nacionalisti ne vole Crnogorce a još manje Albance, crnogorski šoveni ne vole Srbe a i na Albance se dure, a albanske militantne vođe ne vole nikog do svoju umišljenu velikoplemensku skupinu ilirsku. A toliko su svi slični da su, pored drugoga, i radi toga postali toliki neprijatelji jedni drugima. Takođe, ako postoje narodi u Evropi koje svijet manje i površnije poznaje, onda su to opet ova tri naroda.

SRBI I CRNOGORCI O ALBANCIMA

Čitav protekli vijek priča o Albancima je priča o pečalbarima. Sve naše urbane sredine imale su njih kao slastičare, šegače drva i jeftinu najamnu snagu. Koja čuti, jede hljeb i marmeladu i ima namrgođena lica. Njihov govor je iskvaren, smiješan, snishodljivi su i podmukli. Druže se samo među svojim i tada šapatom upotrebljavaju svoj maternji jezik. U gradove diljem bivših Jugoslavija dolaze samo sredovječni muškarc i starci, a negdje daleko žive njihove žene i djeca, za koje oni isposnički štede. Okolina ih prihvata kao ljude treće vrste, otuda i dio samilosti i površne simpatije prema suvim, čutljivim argatima. Zaboravlja se da su i Srbi i Crnogorci pečalbarske nacije, takođe sklone samookupljanjima u novim sredinama, naročito na rubnim dijelovima bivših carevina Balkana.

ALBANCI O SRBIMA I CRNOGORCIMA

Ako prema Crnogorcima i postoji određen stepen povjerenja, sa Srbima su Albanci, a i Srbi sa Albancima, uvijek imali problema. Bilo je vremena, ponajviše u doba rigidnog komunizma, kad su razlike i nepovjerenja potrlj strahovi od sistema kome je albanski, crnogorski i srpski nacija platilo skupu cijenu, pa se od straha većega, i suživot među njima dao organizovati. Svako iole liberalnije vrijeme, pak, otvaralo je netrpeljivost i animozitet. Istorija je puna genocidnih činova (mahom Srba nad Albanci-

ma), u kome su intermeza bila ispunjena albanskom osvetom i otporom, i sve većim represijama ovog drugog. Srbi su takve zločine pravdali albanskim primitivizmom i nezahvalnošću (kao da su im oni davali pravo na život, školovanje i nacionalno izjašnjavanje!), a Albanci vremenom došli do nacionalne homogenizacije koja isključuje bilo kakvu saradnju, a da prethodno ne bude riješeno državno pitanje. Krunska sličnost ogleda se u novoj tendenciji do juče obespravljenih – posljednjih dvadeset godina biće ispunjene narastanjem velikoalbanstva.

SRBI O CRNOGORCIMA I SRBOCRNOGORCIMA

Nikad Srbi Crnogorce nisu smatrali narodom: ovi su oduvijek bili Srbi sa posebnim obilježjima. Svaki pokušaj Crnogoraca, naročito nakon posljednjeg gubitka države (Podgorička skupština 1918.), da istaknu razlike a ponude sličnosti, završavala se gluvom tvrdoglavošću srpskog nacionalnog programa. Za nesreću, Srbocrnogorci (a ko su oni najbolje će potvrditi svaki ma i površan uvid u genezu srpskocrnogorskih sukoba) stajali su kao dežurna vojska da dadnu za pravo srpskom potiranju crnogorskog i crnogorskom slugarenju srpskom. A razlika između Crnogoraca i Srba – pa to je njihova najveća sličnost: umišljaju da su veći nego jesu i za sve što im se dešava *krivi su drugi*. Gledajući se u ogledalu, oni ne vide sebe kakvi su, već kakvim sebe zamišljaju da jesu. Crnogorci su redom junaci, a Srbi su odabrana formacija balkanskih Slovena sa kojima počinje sve i završava sve. Na žalost: počelo je satiranjem drugih, završice proždiranjem međuse. Tako završavaju sve igre nedovršenih. Doista, doista vam kažem: na žalost! Vremena ima napretek za sve što ne valja. Za ono što valja, ostalo je malo vremena.

ZATIM

1. *Sva tri naroda veći dio nacionalnih energija vežu za epski diskurs, istorija robuje mitu.* Njemu se vjeruje, od njega se polazi u većini masovnih pokreta od kulture do polaska u rat. Epika određuje slučajno rađanje i voljno umiranje. Od kvazinarodne pjesme do stadiona, od osnovnoškolske edukacije do religijskih panadura, epika gospodari nacionalnom voljom. Iz nje se, kao vrhunska tačka uporišta narodne energije izviđa mitološki obrazac. Zato oni *jesu* narodi čiju sociologiju i kulturu karakteriše kasni feudalizam i krajnji totalitarizam. Politika im se redovito oblikovala u mitomaniju, a kultura u tradicionalizam. To su narodi populizma, elitizam ne trpe, sem kao ideju narodnih vođa da ih predvode. Zato oni svaku pacifikaciju probраниh pretvaraju u militarizaciju izabranih. Kapitalistički razvoj ukusili su tek na rubnim dijelovima razvitka, bivajući narodi granice, na metar od ideološkog a milijama od liberalističkog. Kolektivni duh nikad se nije pretočio u individualni stav, pojedinac postoji tek kao tumač mase, ne tumač sebe sama, te su fiziognomije sva tri naroda ostale tek krokiji i karikature aljkavih društvenih uređenja, kojima rukovode vođe, epski predvodnici.
2. *Kao narodi granice nijedan nije uspio da svoj subjektivitet omeđi nacionalnom državom.* Kazna radi koje su sve vrijeme sve ostale u okruženju zamarali nastojanjem da takvu državu stvore, kasneći više od vijeka u onome što su drugi narodi završili tokom ili malo nakon francuske buržoaske revolucije. Doista Srbi i Crnogorci su imali kneževine i kraljevine, ali je sve stalo onda kad se osjetila potreba formiranja buržoazije i temeljitog građanskog društva. Kad su u Evropi prestale potrebe za nacionalnim državama, jer je većina bila tako konstituisana, i države postale široka dvorišta građanskog svijeta bez ograđa, na raskršćima komunikacija i prožimanja, naša su tri naroda svu energiju uprljali da ostvare anahrono i sprovedu dekadentno. Time su posve pogrešno (ne samo sa stanovišta ljudskih prava unutar sociosistema i perspektiva civilnog društva) pojam *matična država* definisali potrebom stvaranja nacionalne države, principom *svi u jednoj državi*, kad im taj princip nije više mogao odobriti niko od naprednog čovječanstva.
3. *Albanci, Crnogorci i Srbi, ne razvivši dovoljno civilne oblike života, od države traže opštu pravdu i oslobađanje od drugih,* i u državi nalaze sve odgovore za svoju raspusnost, neambicioznost i kolektivni zanos. Malo je rastojanja od pojma narod i pojma pleme. Jer, zakon civilizovanih društava, po njima, nije stvoren da se poštuje već da se zloupotrebljava i da ih štiti, institucije sistema su tu da ih brane i hrane a ne da ih obuzdavaju i usmjeravaju. Ne shvatajući da je građanin nosilac suvereniteta, a ne nacionalno biće i kolektiv.
4. *Nijedan nije dovoljno razvio srednju klasu, a demokratiju su prihvatili kao anarhiju.* Ne računajući ono malo srpskih građanskih enklava u devetnaestom vijeku (mahom u Vojvodini), sav prostor gdje su živjeli Albanci, Crnogorci i Srbi, ruralna je teritorija, prostor malih varoši sa malograđanstvom, seljacima, subkulturom i folklorom. Posle komunizma i ratova narodne vrijednosti ostale su srozane, moral deformisan, obrazovanje banalizovano, rad i vrijednosti rada prezrene, ali su zato nacionalizmi sva tri naroda dosegli satansku snagu. Institucionalno se kon-

Uoči Drugog dolaska

Stanislav Milojković

stituše da bi ga se srozalo, a populističko priziva da bi mu se ulagivalo. A baš bi srednja klasa bila regulator između željenog i stečenog. Ona se, pak, nije mogla razviti kad ni kapital (ne uzimajući u obzir njegovu motornu snagu eksploatacije) nije imao prirodni slijed od svetosti privatne svojine do nužnosti državne svojine. Zato ne postoji dovoljno razvijen osjećaj za opšte dobro, dok je veoma razvijen osjećaj za otimačinu, a javno mnijenje je tek stidljivo djevojčice strogih roditelja.

5. *Najzad, ni pojam lokalne uprave nije zaživio.* Živeći (dobar dio ovih naroda) na rubu civilizacije, sa grubim masovnim preseljenjima sa sela u grad i polulumpenproletarijatom koji se u gradu gura a na selu baškari, ni tamo ni ovamo posve, nije mogao osposobiti svoje kolektivno biće za duh grada kao nukleusa slobodnog samosvjesnog života pojedinca, unutar regula koji afirmišu disciplinu a sankcionišu raspojasanost.

I sada smo na kraju puteva koji završavaju velikom raskrslom. Na njoj je silno komešanje. Treba strpljenja, ne samo od međunarodnog faktora, već i od novih političkih struktura u sva tri naroda, da se raspusna energije kanališe. A ona će se usmjeriti onim pravcima koje sav civilizovan svijet već deceniju ponavlja, tjerajući razuzdanu djecu da sjednu u klupe i sriču zadatu lekciju. Albanci, Crnogorci i Srbi su slični narodi. Poznaju jedni druge. Treba sve učiniti da zavole jedni druge. Ako već ne mogu da žive jedni s drugima, neka bar civilizovano žive jedni pored drugih. Toj nadi novi Balkan otvara vrata ■

(Pročitajte integralnu verziju teksta na www.elektrobeton.net)

Piše: Tomislav Marković

KOREŠPONDENCIJA/OD SRCA SRCU

Bopčinski i Dopčinski ponovo jašu

From: vukadin@kostunicajecar.org
To: anton@tomajebog.com
Sent: Dan žalosti, februar 17, 2008 22:30
Subject: Ustala je Srbija!

Dražajši Sloba, Kad sam video kako srpska mladost brani Kosovo kamenjem i pajserima, srce mi je zaigralo skoro kao kad mi se Voja obrati onim svojim umilnim, blago erotskim glasom od kojeg me trnci podilaze. Pao mi je kamen sa srca, vidim da imamo kome da ostavimo Srbiju u amanet. Zemlja koja ima ovakvu mladost ne mora da brine za budućnost međunarodnog prava. Dok mi, dragi moj brate po peru, bijemo bitku rečima, deca se služe mnogo konkretnijim i ubojitijim oružjem. Prodao bih dušu đavolu samo da vidim kako posle objavljivanja moje kolumne gore kontejneri, ambasade ostaju razlupane, a Meksdonaldsi se pretvaraju u prah i pepeo. Avaj, to su samo pusti intelektualni snovi. Koja li je ono budala proslavila da je reč oštija od mača? Trebalo bi ga proslediti našim junosama na obradu ognjem i mačem, da mu više takve gluposti ne padaju na pamet. Jesi video kako je Voja očitao svetskim moćnicima, glupim Amerima poglavito?! Ni Sloba ne bi umeo bolje. Mudar je Vojcek, uzdanica naša, k'o da su mu sove savetnici.

Ostaj mi zdravo i suvereno, tvoj Đorđe „Kosovo je Srbija“ Vukadinović

P.S. Jel te zvao Voja? Čujem da spremaju veliki svenarodni miting za četvrtak, glupo je da takva fešta prođe bez nas dvojice. Valjda smo za služili.

From: anton@tomajebog.com
To: vukadin@kostunicajecar.org
Sent: Dan posle, februar 18, 2008 21:30
Subject: Srbija se umirit' ne može!

Čestniji Đole, Ja te potpuno razumem. I mene je obuzeo patriotski zanos kad sam video kako se naša mladost obračunava sa stranim zavojevačem. Kad je nacionalni amok uzeo maha, opaučio sam nogom američki plakar iz sve snage, da mu se osvetim. To je bio pravi košmar! Video sam sve mrske zvezde Evropske unije. Ne znam šta me više boli - palac na nozi ili duša zbog izgubljenog Kosova. Dopao sam junačkih rana zbog svete srpske zemlje, sad znam kako je bilo našim vitezovima u Kosovskom boju. Vidim da su se ovi naši ministri razvili u strelce: Samardžić opravdava paljevinu na graničnim prelazima tako ubedljivo kao da mu je deda bio Piroman II Veličanstveni, a Velja zbori kao da je čitao Karla Šmita. *Demokratija je i kad se razbije neki prozor* - bolju definiciju ni Gebels ne bi smislilo! Šta ti je zdrava seljačka pamet, džaba nama naše titule, profesure i doktorati. Lepo je videti razbijeni prozor, nema zboru, ali ja ipak preferiram razbijene glave. Dobro, to je više stvar ličnog ukusa. Nego, o čemu pišemo ove nedelje? Hoćeš ti da opališ po izdajnicima uopšte, a ja da im se najebem majke pojedinačno, sa posebnim osvrtom na onu bagru sa 92-ojke? Mnim da još nije došao vakat za objavljivanje spiskova za odstrel, ali treba se polako pripremati. To će biti život! Jedva čekam! Umesto da lupamo glavu zaludnim analizama, lepo prepisemo listing sa Stormfronta i Bog da nas vidi! Tada će tvoji pusti snovi postati stvarnost, a

DEMOKRATIJA DO TOKIJA!

Zabrinut za srpsku mladež koja ne pokazuje dovoljnu privrženost demokratskom sistemu, ministar za infrastrukturu Meksdonaldsa i američke ambasade Velja Ilić-Pajser osnovao je Institut za razvoj demokratije. Na Institutu će se organizovati niz edukativnih kurseva i radionica koje će voditi vrhunski stručnjaci iz zemlje i podzemlja. Polaznici će imati priliku da se obučavaju u sledećim vestinama:

- Bacanje kamena s ramena na ambasade država koje nam, iz bilo kojih razloga, nisu simpatične (kurs vodi Tomislav Nikolić-Kamenko, slobodni strelac)
- Piromanija kao legitiman nastavak politi-

ke drugim sredstvima (Slobodan Samardžić-Zippo, profesor na Fakultetu pirotehničkih nauka)

- Odbrana međunarodnog prava bejzbol-palicom (teorijski deo - dr Koštuntun, praktična nastava - grupa pijanih navijača)
- Kulinarstvo rusko-srpskog prijateljstva - kako najlakše spremiti Molotovljevi koktel (vodi Nenad „Fire, walk with me“ Vukičević iz Londona, putem video-linka)
- Kako ostvariti osnovno ljudsko pravo na firmiranu odeću i skupe patike - osnovi obijanja, krađe i otimačine (radionicu vode dve anonimne devojke - heroji protesta „Kosovo je Srbija“, uz logističku podršku podmlatka SRS-a i DSS-a)
- Muzička radionica - demolanje u D molu (Ivana Žigon & dečji hor „Mali kalibri“)
- Kako postati veliki Srbin uprkos sitnoj duži - sve o tehnikama za uvećanje penisa a zarad kurčenja (Nemanja Kusturica, uv-reditelj, borac protiv novog filmskog poretka po-

moću kreativnog samoubistva i tvorac prve masovne grobnice celuloida)

- Lov na veštice u nezavisnim medijima i nevladinom sektoru (Aleksandar „La Bello Civili“ Vučić, bivši ministar za zatiranje slobode govora, sakupljač parfema i kostiju)
- Razbijanjem prozora protiv razbijanja pravnog poretka (kurs vodi dr plemenski pravnik, osvete i revanšizma Vojislav Mesija Koštunica po metodi Nikolaja Velimirovića „klin se klinom izbija“, poznatiji pod pravoslavim imenom „ko se ne osveti, taj se ne posveti“)

Pravo na pohađanje Instituta imaju omladinci svih nacionalnosti koji se prezivaju na -ić. Ostali mogu da učestvuju samo kao učila ili mete za oglednu nastavu. Prednost prilikom upisa imaju pripadnici Koštunjugenda, obrzlije, skinheds, neonacisti i Vučićevi jurišnici. Nenaoružanima pristup zabranjen. Rukopise ne vraćamo, već spaljujemo.

Stanišav Milojković

P.S. Voja mi se ne javlja, stalno je nedostupan. Da nije tebe zvao?

From: anton@tomajebog.com
To: vukadin@kostunicajecar.org
Sent: Dan istine, februar 21, 2008 09:30
Subject: Jebiga

Dragi Đorđe, moj pobogu brate, probdeo sam vascelu noću u sačekuši pred Vojinim stanom. Kad je jutros krenuo na posao, presreo sam ga na ulici i upitao šta je sa našim nastupom na mitingu. Prvo me je prostrelio pogledom, a onda nas obojicu ispsovao na pasja preskakala. Kaže da nismo medijski atraktivni, da nas ne znaju široke narodne mase, kako mu ja ličim na zadušnu babu, spomenuo je tvoje frfljanje i nerazumljiv govor, i poentirao rekavši da mu više ne izlazimo na oči. Kad je otišao, stajao sam pola sata u šoku, kao popišan. Čim sam se malo prizvao svesti, odjurio sam kući sav u suzama. Jedva ti pišem ovaj mejl, promašujem slova, ruke mi drhte kao apstinentu. Ne znam šta nam je sve ovo trebalo, ipak smo mi ozbiljni ljudi, intelektualci, analitičari, jednom rečju - elita. Otkud nam uopšte ideja da treba da se pojavimo na sceni pred milionskom masom i zborimo barabar sa estradnim zvezdama? Taština, Đole moj, sve je taština. Odoh da bistrim svetog vladiku Nikolaja da se malo utešim.

Drži se, stari družo, zauvek tvoj Slobodan „Treba mi rame tvoje“ Antonić

From: vukadin@kostunicajecar.org
To: anton@tomajebog.com
Sent: Dan istine, februar 21, 2008 23:45
Subject: Burn, Hollywood, burn!

Bože, ima li na svetu išta lepše od požara? Dragi Sloba, gledam kako gore ambasade naših neprijatelja i imperijalni Meksdonaldsi, i osećam kako mi se u srcu ponovo budi plamen božanske ljubavi prema gospodararu Voji. Ako je on ovo režirao, a njegov stvaralački rukopis nije teško prepoznati, stvarno je car, kralj, prvak u skoku u Dalj. Sve mu je oprošteno. Nisam više ljut na njega, vatra koja suklja po američkoj ambasadi osušila je moje suze žalosnice. Jesi snimio onaj veliki svenarodni pohod na strane prodavnice, trafike i firmiranu robu u najboljoj tradiciji naše hajdučije? Nek' vide malo zapadne haramije kako je to kad se otima tuđe, nanu li im onu svet-skopolicajsku! Što sad malo ne izmode glavu ove domicilne ništarije i ostala izdajnička gamad, pa da im naš jugend pokaže kako se brani Kosovo!? Zavukli su se u mišje rupe i cijuču preko ono malo medija što ih nismo okupirali. Neće oni još dugo, ja ti kažem, najzad je došlo naše vreme, vreme njihove smrti i naše rasonode.

Družo, oštri pero i spremaj se za dan D, vazda tvoj Đorđe „Ubij, zakolji“ Vukadinović ■